Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Lapin sairaanhoitopiirin lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 226/2021 vp)

Lapin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan Covid-19 pandemian kehittymisen vuoksi on perusteltua jatkaa tartuntataudin väliaikaisia 13.12.2021 päättyviä pykäliä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota muutamiin epätarkoituksenmukaisuuksiin hallituksen esityksessä.

Nykyinen **16 c §** viimeinen momentti riskiarvioon perustuvasta vapaammasta maahan pääsystä on poistettu ehdotetusta pykälästä. Vaikka tällä hetkellä ratkaisulla ei olisikaan merkitystä, tulee esitettynä voimassaoloaikana vahvalla todennäköisyydellä ainakin Lapissa Ruotsin ja Norjan puoleisten rajakuntien asukkaiden kanssakäymisen rajan kummallakin puolella turvallisena mahdollistua ilman hyödytöntä viranomaisvalvontaa. Lapin sairaanhoitopiirin alueen tartunnoista ei ole tiedossa yhtään, joka olisi tullut Norjan puolelta rajakuntien vapaan liikkuvuuden aikana syksyllä 2021. Riskiarvioon perustuva asetuksenantomahdollisuus on tarkoituksenmukaista palauttaa.

Kuten olemme aiemminkin lausuneet, on **16 d §** hyödytön. Sen toteutumisen valvonta on käsityksemme mukaan ollut hyvin sattumanvaraista. Sen tosiasiallinen valvonta veisi runsaasti voimavaroja mm. jäljityksen monessa paikoin riittämättömästä resurssista tilanteessa, jossa altistuneiden löytämisellä voidaan saada paljon enemmän vaikuttavuutta epidemian hallintaan, kuin maahan tulleiden terveiden yksilöiden valvonnalla.

Kuten olemme aiemmin lausuneet, **16 e §** on muotoiltu liian velvoittavaksi. Maahantulijoille tiedottamisen tulisi riittää. Muutoin resurssien käytön vaikuttamattomuus vertautuu 16 d § tilanteeseen. 16 e § lienee jäänyt monin paikoin kuolleeksi kirjaimeksi.

16 g § täsmennys selkeyttää asiaa ja on kannatettava.

58 f ja g pykälien toisten momenttien muutokset ovat kannatettavia.

58 i § kohtelee EU:n ulkopuolisia, turvallisuuskriteerit maahan tullessaan täyttäneitä matkailijoita epäoikeudenmukaisesti suhteessa EU:sta tuleviin matkailijoihin. Mm. ravintolat, jotka toimintarajoitusten vaihtoehtona edellyttävät koko aukioloaikansa koronapassia, eivät voi sallia EU:n ulkopuolelta tulevien matkailijoiden sisään pääsyä heidän maahan tulossaan käyttämillä todistuksilla. Epäkohta tulee lainsäädännössä korjata.

58 l § kuntien uudesta velvollisuudesta, jolla priorisoidaan EU:n ulkopuolella rokotuksensa saaneille kuntalaisille oikeus saada viiveettä EU:n digitaalinen koronatodistus, ei ollut lainkaan STM lausuntokierroksella esityksessä. Pykälä on erittäin vaikeaselkoinen. Ensimmäisessä momentissa tulisi esimerkiksi jotenkin erottaa tekstistä ilmeinen EU-asetuksen nimi,

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Hallintokeskus
PL 8041
96101 ROVANIEMI

Puhelin (016) 3281
Telefax (016) 328 2029
Sähköposti: etunimi.sukunimi@lshp.fi
Y-tunnus: 0819616-7

jotta lukijalle voisi selvitä mitä siinä säädetään. Toisaalta koronatodistuksen käytöstä on säädetty jo aiemmissa pykälissä, joten asian voisi tässäkin pykälässä yksinkertaistaa. 58 l § säätää kunnille selkeästi uuden tehtävän, jonka edellyttämistä voimavaroista ei perusteluissa ole riittävää arviointia. Mikäli kuntalaisen esittämät todistukset hyväksytään ilman asiallista arviota, avautuu mallista porsaanreikä kaikille rokotevastaisille hankkia aidon näköisillä, mutta kotitekoisilla todistuksilla itselleen koronapassi. Mikäli esitettyjen todistusten aitous pyritään tosiasiallisesti arvioimaan, on tehtävä vaativa ja aikaa vievä. Kyse on sen kaltaisesta kunnille esitetystä uudesta tehtävästä, että valmistelun on oltava perusteellinen ja mm. punnittava huolellisesti rajallisten voimavarojen vuoksi tehtävään liittyvät haitat muiden terveyspalvelujen toteuttamiselle ja aito hyöty epidemian hallinnalle. Mikäli tehtävä kunnille säädetään, on rahoitus kunnille varmistettava kokonaisuudessaan.

Jari Jokela
sairaanhoitopiirin johtaja
Lapin sairaanhoitopiiri

Jukka Mattila
johtajaylilääkäri
Lapin sairaanhoitopiiri